

Slovenská agentúra životného prostredia
Sekcia fondov EÚ
Karloveská 2
841 04 Bratislava 4

Váš list značky/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/☎	Partizánske
	478/2023/1599-2	Ing. Molitoris Daxnerová PhD. 0903 256 996	3.2.2023

Vec

Odôvodnenie nevyhnutnosti a zákonnosti uzatvorenia dodatku k zmluve o dielo

Vážená pani, vážený pán,

dovoľujeme si Vám predložiť odôvodnenie nevyhnutnosti a zákonnosti uzatvorenia dodatku č. 3 k Zmluve o dielo č. 58-2709/S/2021 zo dňa 21.10.2021 (interné číslo 562/2021-11315), ktorého obsahom je nevyhnutné navýšenie jednotkových cien týkajúci sa projektu s názvom: **Kompostáreň na biologicky rozložiteľný komunálny odpad v meste Partizánske**, kód projektu: **310011ANZ9**

Zhotoviteľ spoločnosť **ViOn, a. s.**, po kontrolnom dni dňa 20.6.2022 vzniesol na osobnom rokovaní požiadavku na navýšenie ceny diela dodatkom k zmluve o dielo z dôvodu neúmerného a prudkého navyšovania cien stavebných materiálov spôsobenej **nepredvídateľnou skutočnosťou**, ktorá je vyvolaná ako následok vojnového konfliktu na Ukrajine.

Vychádzajúc zo *Všeobecného metodického usmernenia Úradu pre verejné obstarávanie k aplikácii § 18 ods. 1 písm. c) zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov* č. 6-2022 z mája 2022 požiadalo mesto Partizánske dodávateľa o podrobné zdôvodnenie požiadavky na zvýšenie zmluvnej ceny. Na základe predložených podkladov a po ich dôkladnej analýze pristúpilo mesto Partizánske k uzatvoreniu dodatku č. 3 k zmluve o dielo č. 58-2709/S/2021 zo dňa 21.10.2021, ktorého cieľom je upraviť ceny uvedené v existujúcom zmluvnom vzťahu transparentne, hospodárne a reflektujú na súčasnú situáciu.

Keďže usmernenia UVO a jednotlivých RO boli koncipované v období 04-06/2022 a toho času stále neobsahujú konkrétny spôsob výpočtu navýšenia cien, **pristúpilo mesto Partizánske k rokovaniam o úprave cien v existujúcich zmluvných vzťahoch s dodávateľmi nasledovným postupom:**

1. dodávateľ vypočítal percentuálny pomer ceny jednotlivých položiek zmluvného rozpočtu k cenovej úrovni štandardného rozpočtového programu Cenkos, v čase predloženia cenovej ponuky dodávateľ'a/zhotoviteľ'a do verejného obstarávania,
2. vypočítané % v bode 1 bolo použité na stanovenie novej ceny z cenovej úrovne štandardného rozpočtového programu aktuálneho v čase výpočtu 11/2022.
3. Na položky, ktoré nie sú štandardnými položkami rozpočtového programu, predložil dodávateľ 3 cenové ponuky.

Zo strany dodávateľ'a spoločnosti **ViOn, a. s.**, boli dňa 28. 11. 2022 predložené kompletne podklady na zmenu ceny diela prostredníctvom precenených položiek rozpočtu. Žiadne práce neboli ku dňu precenenia fakturované. Výsledkom je uzavretie dodatku č. 3 k zmluve o dielo č. 58-2709/S/2021 zo dňa 21.10.2021.

V zmysle *Všeobecného metodického usmernenia Úradu pre verejné obstarávanie k aplikácii § 18 ods. 1 písm. c) zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov* č. 6-2022 z mája 2022 predkladáme nasledovné odôvodnenie použitého postupu podľa § 18 ods. 1 písm. c) ZVO:

1. skutkový stav a popis rozhodných skutočností, z ktorých vyplýva potreba postupu podľa § 18 ods. 1 písm. c) ZVO

- výzva dodávateľ'a na uzavretie dodatku z dôvodu nepredvídateľných skutočností – neprimeraného a skokového nárastu cien stavebných komodít, ktoré nastali v čase :

- po vykonaní verejného obstarávania (23017 - VST Vestník č. 136/2020 - 29.06.2020)
- po uzatvorení zmluvného vzťahu (21. 10. 2021)
- po schválení dokumentácie z predmetného VO zo strany RO (doručené dňa 21. 1. 2022)
- po zahájení stavebných prác (31.3.2022)

- riziko opakovania verejného obstarávania z časového hľadiska (povinnosť ukončiť projekt) do konca roka 2023 a na to nadväzujúca oprávnenosť výdavkov) pričom uvedenému by predchádzalo aj vypovedanie zmluvy o dielo č. 58-2709/S/2021 zo dňa 21.10.2021, ktorej plnenie už v tom čase začalo (zahájenie stavebných prác 31.3.2022).

- opakovanie verejného obstarávania by viedlo k realizácii diela s veľkým časovým oneskorením, čo by mohlo mať za následok aj prípadný nedostatok alebo nedostupnosť niektorých komodít na trhu,

- pri opakovanom verejnom obstarávaní, nie je reálny predpoklad na výraznú finančnú úsporu, nakoľko situácia na trhu so stavebnými komoditami sa stále neupokojila, keďže mimoriadne udalosti, t. j. vojnový konflikt na Ukrajine, stále trvajú a v dohľadnej dobe nie je reálny predpoklad ukončenia tohto stavu a ani možnosť poklesu inflácie a cien stavebných komodít, skôr naopak predpokladá sa nárast inflácie v roku 2023 o ďalších 10-14% (viď prognózy NBS).

2. vyhodnotenie náležitej starostlivosti a príčinnej súvislosti k potrebe postupu podľa § 18 ods. 1 písm. c) ZVO

Mesto Partizánske aktívne a s náležitou starostlivosťou od vypuknutia vojnového konfliktu reflektuje na aktuálnu mimoriadnu situáciu a komunikuje so svojimi zmluvnými partnermi.

Mesto Partizánske realizovalo verejné obstarávanie s **náležitou starostlivosťou** a v čase pred vypuknutím vojnového konfliktu na Ukrajine (23017 - VST Vestník č. 136/2020 - 29.06.2020).

Aj na základe *Všeobecného metodického usmernenia Úradu pre verejné obstarávanie k aplikácii § 18 ods. 1 písm. c) zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 6-2022 z mája 2022* je nespochybniteľné, že medzi vojnovým konfliktom na Ukrajine a prudkým nárastom cien stavebných komodít existuje **priama príčinná súvislosť** a možno ju jednoznačne definovať ako **nepredvídateľnú skutočnosť**.

3. vyhodnotenie zákonnej prípustnosti takéhoto postupu

Ako uvádza zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a všeobecné metodické usmernenie Úradu pre verejné obstarávanie k aplikácii § 18 ods. 1 písm. c) zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 6-2022 z mája 2022:

*Podľa § 18 ods. 1 písm. c) ZVO, zmluvu, rámcovú dohodu alebo koncesnú zmluvu možno zmeniť počas jej trvania bez nového verejného obstarávania, ak potreba zmeny vyplynula z okolností, ktoré verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ **nemohol pri vynaložení náležitej starostlivosti predvídať** a zmenou sa nemení charakter zmluvy, rámcovej dohody alebo koncesnej zmluvy.*

*Ďalej § 18 ods. 1 písm. c) ZVO umožňuje okrem iného aj **navýšenie hodnoty plnenia**.*

*Odklonenie od zásady pacta sunt servanda môže v zmysle doktríny podstatnej zmeny pomerov (zásada rebus sic stantibus) predstavovať skutočnosť, **ak nastane nepredvídateľná zmena okolností, za ktorých bola pôvodná zmluva uzatváraná, ktorá naruší rovnováhu medzi účastníkmi právneho vzťahu v takom rozsahu, že splnenie zmluvných záväzkov môže viesť k nespravodlivosti.***

Ako výstup vnútroštátnej súdnej rozhodovacej činnosti je možné vo vzťahu k problematike mimoriadnej udalosti uviesť rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2017, sp. zn. 5 Sžf 51/2015, v ktorom NS SR o.i. konštatoval, že:

- *vo väzbe na existenciu mimoriadnej udalosti najvyšší súd považoval za nutné uviesť, že vo všeobecnosti sú za mimoriadnu udalosť považované také situácie, ktoré sa vymykajú z ustáleného poriadku a sú nepredvídateľné;*
- *za mimoriadnu udalosť v zmysle zákona o verejnom obstarávaní je potrebné považovať prípady ekologických, prírodných alebo iných katastrof, resp. situácií bezprostredne ohrozujúcich život alebo zdravie ľudí alebo životné prostredie.*

Predpoklady zmeny zmluvy na základe mimoriadnych okolností:

- *prístup, prezentovaný už skôr Európskou komisiou, predstavuje aprobáciu a modifikáciu rozhodovacej činnosti Súdneho dvora EÚ, keď jednak stanovuje podmienky svojej aplikácie,*

a zároveň odstraňuje predchádzajúce pochybnosti v aplikácii, keď umožňuje zmenu zmluvy nielen na základe v zmluve vopred obsiahnutých ustanovení, ale aj v prípade, ak takéto ustanovenia v súťažnej dokumentácii obsiahnuté nie sú.

Ako vyplýva z dikcie ust. § 18 ods. 1 písm. c) v spojení s ods. 5 ZVO, podmienky aplikácie takejto zmeny zmluvy sú nasledovné:

- a) potreba zmeny vyplynula z okolností, ktoré verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ nemohol pri vynaložení náležitej starostlivosti predvídať,*
- b) zmenou sa nemení charakter zmluvy,*
- c) zmenou nemôže dôjsť k navýšeniu hodnoty plnenia o viac ako 50 % hodnoty pôvodnej zmluvy.*

Prvým predpokladom zmeny zmluvy podľa § 18 ods. 1 písm. c) ZVO je skutočnosť, že potreba zmeny vyplynula z okolností, ktoré verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ nemohol pri vynaložení náležitej starostlivosti predvídať.

Ako uvádza odôvodnenie (recitál) 109 smernice 2014/24/EÚ, pojem nepredvídateľných okolností sa vzťahuje na okolnosti, ktoré nebolo možné predvídať napriek primerane dôkladnej príprave pôvodného zadania zákazky verejným obstarávateľom so zreteľom na dostupné prostriedky, povahu a charakteristické znaky konkrétného projektu, osvedčené postupy v danej oblasti a potrebu zabezpečiť zodpovedajúci súlad medzi prostriedkami vynaloženými pri príprave zadávania zákazky a jej predpokladanou hodnotou.

Tento pojem teda nie je na tieto účely právne definovaný uzavretým spôsobom, primárne však pôjde o prípady tzv. vyššej moci (vis maior / force majeure).

Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že pojem vyššia moc nemá v rôznych oblastiach uplatnenia práva Spoločenstva rovnaký obsah, pričom jeho význam sa musí stanoviť v závislosti od právneho rámca, v ktorom sa má prejavíť jeho účinok.

Pojem vyššia moc sa neobmedzuje na absolútnu nemožnosť, ale je nutné ho rozšíriť aj na neobvyklé a nepredvídateľné okolnosti, ktoré sú nezávislé od vôle hospodárskeho subjektu a ktorých dôsledkom sa nedalo zabrániť ani napriek všetkej vynaloženej náležitej starostlivosti.

Pojem vyššia moc tak zahŕňa objektívny prvok týkajúci sa neobvyklých okolností, ktoré sú nezávislé od vôle dotknutého hospodárskeho subjektu, ako aj subjektívny prvok týkajúci sa povinnosti dotknutej osoby, aby sa zabezpečila proti následkom neobvyklej udalosti tým, že prijme primerané opatrenia bez toho, aby priniesla neprimeranú obeť.

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, skúmané okolnosti, t. j.

- situácia vyvolaná ochorením COVID-19,*
- situácia vyvolaná vojnovým konfliktom medzi Ruskou federáciou a Ukrajinou,*
- v nadväznosti na uvedené situácie aj aktuálny (nestabilný / negatívny) cenový vývoj na trhoch,*
- zasahujúce v celosvetovom meradle mnohé oblasti života, vrátane oblastí súvisiacich s procesmi verejného obstarávania, tak jednotlivo alebo vo vzájomnej súvislosti svojím rozsahom,*

naliehavosťou a/alebo nepredvídateľnosťou sú spôsobilé byť vyhodnotené ako okolnosti, ktoré verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ nemohol pri vynaložení náležitej starostlivosti predvídať.

*Za rovnako dôležitý aspekt oprávnenosti postupu podľa § 18 ods. 1 písm. c) ZVO úrad považuje **preukázanie príčinnej súvislosti** medzi skúmanými okolnosťami (jednotlivo alebo vo vzájomnej súvislosti) na jednej strane, a potrebou zmeniť zmluvu počas jej trvania (uzatvoriť dodatok). V právnej teórii sa vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok).*

V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu.

Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Povinnosťou verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa je tak preukázať potrebu zmeniť zmluvu počas jej trvania (uzatvoriť dodatok) v dôsledku vplyvov skúmaných okolností.

Druhým predpokladom zmeny zmluvy podľa § 18 ods. 1 písm. c) ZVO je skutočnosť, že zmenou sa nemení charakter zmluvy.

Na základe rozhodovacej činnosti úradu je možné za zmenu, ktorá mení charakter zmluvy považovať najmä:

- zmenu, v dôsledku ktorej nastane obchádzanie zákona o verejnom obstarávaní alebo narušenie základných princípov verejného obstarávania, najmä princípu rovnakého zaobchádzania, princípu nediskriminácie hospodárskych subjektov a princípu transparentnosti,

- zmenu právneho postavenia charakteru zákazky vzhľadom na ustanovenia zákona o verejnom obstarávaní, t.j. napr. zmena zo zákazky na dodanie tovaru na zákazku na uskutočnenie stavebných prác, resp. kompletne nahradenie plnenia novým plnením iného druhu.

Tretím predpokladom zmeny zmluvy podľa § 18 ods. 1 písm. c) ZVO je skutočnosť, že zmenou nemôže dôjsť k navýšeniu hodnoty plnenia o viac ako 50 % hodnoty pôvodnej zmluvy.

Celková cena za kompletne zrealizované dielo podľa Zmluvy o dielo je :

Cena bez DPH :	1 396 565,73 €
DPH 20%	279 313,15 €
Cena celkom vrátane DPH	1 675 878,88 €

Celková cena za kompletne zrealizované dielo po zohľadnení navýšenia cien je :

Cena bez DPH :	1 601 278,43 €
DPH 20%	320 255,69 €
Cena celkom vrátane DPH	1 921 534,12 €

Cena za zmeny v znení dodatku č.1 a.2 :

Cena za zmeny v objekte SO 401 Kanalizácia :	
Cena navyše prác bez DPH	53 493,38 €
Cena menej prác bez DPH	- 30 454,60 €
Spolu bez DPH	23 038,78 €
Cena za navyše práce pri príprave územia :	
Cena bez DPH	16 590,71 €
Celková cena diela bez DPH	1 640 907,92 €
DPH 20%	328 181,58 €
Cena diela s DPH	1 969 089,50 €

Limit 50% hodnoty pôvodnej zmluvy je dodržaný.

4. vyhodnotenie ekonomickej primeranosti takéhoto postupu

Pre dosiahnutie ekonomickej primeranosti zvoleného postupu mesto Partizánske zvolilo postup metodiky preценenia, ktoré reflektuje aktuálny stav danej problematiky a stanovuje postupy, ktoré transparentným, hospodárnym a nediskriminačným postupom umožňujú dodávateľom/zhotoviteľom v rámci existujúcich zmluvných vzťahov upraviť cenu diela z titulu menovaných nepredvídateľných okolností a v súlade s § 18 ods. 1 písm. c) ZVO.

Pre mesto Partizánske pristúpilo k rokovaniam o úprave cien v existujúcich zmluvných vzťahoch s dodávateľmi na základe pravidla, ktoré zachováva rovnaký percentuálny pomer nacenenia položiek rozpočtu k cenovej úrovni štandardného rozpočtového programu v čase predloženia cenovej ponuky dodávateľa/zhotoviteľa do verejného obstarávania a v čase preценenia položiek. Na položky, ktoré nie sú štandardnými položkami, predložil dodávateľ 3 cenové ponuky.

5. vyhodnotenie technickej (vecnej) vhodnosti takéhoto postupu

Zachovanie rovnakého percentuálneho pomeru nacenenia položiek rozpočtu v čase predloženia cenovej ponuky dodávateľa/zhotoviteľa do verejného obstarávania a v čase preценenia garantuje vhodnosť zvoleného postupu a jeho aplikovanie transparentne, hospodárne a nediskriminačne.

Garanciou technickej a vecnej vhodnosti zvoleného postupu je zabezpečenie kontroly predložených podkladov zo strany dodávateľa k preценeniu odborným garantom mesta, ktorým je Ing. Marián Školník, evidenčné číslo osvedčenia odbornej spôsobilosti pre výkon činnosti stavebného dozoru v SKSI : 0915.

Máme zato, že na základe vyššie uvedených skutočností sme ako prijímateľ NFP pre projekt s názvom: Kompostáreň na biologicky rozložiteľný komunálny odpad v meste Partizánske, kód projektu: 310011ANZ9 s náležitou starostlivosťou a maximálnou obozretnosťou pristúpili k zákonnému postupu uzatvorenia dodatku č. 3 k Zmluve o dielo č. 58-2709/S/2021 zo dňa 21.10.2021 (interné číslo 562/2021-11315).

**MESTO
PARTIZÁNSKE**

Mestský úrad
Námestie SNP 212/4
958 01 Partizánske

Pre mesto Partizánske je nevyhnutné pokračovať v realizácii predmetného projektu s cieľom jeho úspešného ukončenia a naplnenia merateľných ukazovateľov. Preto sme ako objednávateľ pristúpili, na základe žiadosti samotného zhotoviteľa spoločnosti ViOn, a. s., k rokovaniam o úprave cien v existujúcom zmluvnom vzťahu v súlade so všeobecným metodickým usmernením Úradu pre verejné obstarávanie k aplikácii § 18 ods. 1 písm. c) zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 6-2022 z mája 2022 to s jediným cieľom: upraviť jednotkové ceny transparentne a hospodárne cez zdokladovaný, odkontrolovateľný a transparentný proces navýšenia cien prostredníctvom oceňovacieho programu určeného pre rozpočtovanie a kalkulovanie stavebných prác resp. prostredníctvom predloženia minimálne troch cenových ponúk.

S úctou

doc. PaedDr. Jozef Božík, PhD.
primátor mesta

Prílohy:

Rozpočet po úprave cien

Dodatok k zmluve o dielo č. 3

Doklad o zverejnení dodatku k zmluve o dielo

Stanovisko garanta

